

Aliança Biscaia-Hongria

**Ramon
Tremosa**

Encara amb els ressons de la conferència d'Ibarretxe a Barcelona, relativa a la seva proposta de solució per al conflicte basc, ha passat desapercebuda a casa nostra una notícia econòmica recent d'una possible gran importància econòmica per al futur d'Euskadi. Aquesta informació és també representativa de la sorprenent

normalitat i llibertat amb què –tot i els problemes que causa ETA i les restriccions a la projecció exterior de les comunitats autònomes per part del govern central– ja actuen les institucions basques en el context europeu: com si ja fossin un país lliure.

Fa dues setmanes que es va saber que la candidatura de Biscaia a la font de neutrons europea, promoguda pel govern basc i per la diputació d'aquest territori, ha decidit de compartir director científic i consell assessor amb un dels seus principals competidors europeus, Hongria. La sorprenent decisió d'aliarse amb un territori rival té origen en el convenciment del consorci basc (on el govern central hi és convidat passiu) que és prioritari garantir que el propi projecte europeu prosperi, sigui al país que sigui. La futura font de neutrons europea ha de ser la instal·lació més gran del món i es preveu que generi una inversió de 1.500 milions d'euros i uns 80 milions de manteniment anual. Aquest import el pagarien els països membres del projecte, atès que la inversió principal no tindrà finançament directe comunitari per part de la UE. Vista la magnitud del projecte, Hongria i Biscaia han decidit de sumar forces perquè la iniciativa no es frustri per manca de suports.

Aquest acord implica que tots dos territoris compartiran el mateix director científic (un expert de prestigi internacional), com també el consell assessor internacional, format per un grup d'especialistes en neutrons. Hi ha una promesa implícita que, si un dels dos guanya el projecte, oferirà compensacions industrials a l'altre: així, el territori guanyador oferirà la producció de components per a la instal·lació científica a l'altre territori, amb la qual cosa garantirà que les indústries de tots dos països tinguin una participació clau en el futur projecte.

Les fonts de neutrons serveixen per a la recerca en ciència de materials, per a desenvolupaments industrials i per a la medicina. Les fonts més capdavanteres del món són les de Grenoble, Oxford, els EUA i el Japó. Tanmateix, aquest nou projecte europeu, al qual també aspira Suècia, seria el més modern i avançat. A més, Suècia, segons Juan Urrutia, ex-conseller basc d'Ensenyament i ara president del consorci biscaí que promou la inversió, també serà convidat a aliar-s'hi perquè no es perdi aquesta inversió per a Europa. Sense consultes ni referèndums, per als bascos l'economia ja no té fronteres, i ells no han de demanar permís a Madrid.

Economista (Universitat de Barcelona)
www.ramontremosa.cat